HÖGSKOLAN I BORÅS

# Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad
## Introduction to Caring Science with focus on Nursing

15 högskolepoäng
15 credits

---

**Ladokkod:** VVI011
**Version:** 7.0
**Fastställd av:** Utbildningsutskottet 2014-08-29
**Gäller från:** HT 2014

**Nivå:** Grundnivå
**Huvudområde (successiv fördjupning):** Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (G1N)
**Utbildningsområde:** Vård
**Ämnesgrupp:** Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap
**Förkunskapskrav:** Grundläggande behörighet samt Matematik B, Naturkunskap B, Samhällskunskap A eller Matematik 2a/2b/2c, Naturkunskap 2, Samhällskunskap 1b/1a1+1a2
**Betygsskala:** Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

---

### Innehåll

Kursen inleds med en introduktion till högskolestudier och sjuksköterskeprogrammet med utgångspunkt i lokala, nationella och internationella styrdokument. Idéhistoriska grunder för vårdandet, sjuksköterskeprofessionen och vårdvetenskapens utveckling och framväxt studeras. Tonvikten ligger på centrala epoker i den idéhistoriska utvecklingen avseende synen på vetenskap, kunskap, människa, hälsa, värld och vårdande. Vårdvetenskapens centrala begrepp och teorier introduceras, där patientperspektivet är centralt och förtydligas genom ett livsvärldsperspektiv. En teoretisk referensram till vårdandets etik läggs genom att introducera centrala etiska teorier, värden och normer.

Lärandet i det vårdande sammanhanget behandlas genom studier av teoretiska utgångspunkter för vårdandets didaktik. Reflektion som begrepp och företeelse är i fokus samt kunskaps-teoretiska idéer av betydelse för professionsutbildningar. Ett samhällsperspektiv på människa, hälsa och vård introduceras genom begrepp och teorier som belyser kultur, genus och socialpsykologiska faktorer.
Lagstiftning och andra styrfaktorer som reglerar samhällets vård studeras. Grunderna för sjuksköterskans ledarskap i vårdandet behandlas. Forskningsprocessen och vetenskaps¬teoretiska grundbegrepp introduceras. Grunderna i informationssökning och informations¬kompetens läggs.

### Mål

Kursen syfte är att studenten tillägnar sig grunderna i ett vårdvetenskapligt och professionellt förhållningsätt i relation till sjuksköterskeyrket och ett patientperspektiv i vårdandet.

*Kunskap och förståelse*
Efter avslutad kurs ska studenten på en grundläggande nivå kunna redogöra för

- •huvuddragen i vårdvetenskapens och sjuksköterskeprofessionens framväxt och utveckling,
- •innebörder i centrala begrepp, teorier och värden inom vårdvetenskap,
- •innebörder av ett patientperspektiv i vårdarbetet,
- •sjuksköterskans ansvars- och kompetensområden samt styrfaktorer som reglerar dessa,
- •styrfaktorer som reglerar hälso- och sjukvård samt socialtjänst,
- •huvuddragen i forskningsprocessen.

*Färdighet och förmåga*
Efter avslutad kurs ska studenten på en grundläggande nivå kunna

- •tillämpa grunder i informationssökning,

- •skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses,
- •identifiera och reflektera kring olika etiska värden och normer i en vårdsituation,
- •reflektera kring egna normer, värderingar och attityder till vård och vetenskap,
- •tillämpa reflektion som stöd för lärandet.

*Värderingsförmåga och förhållningssätt*
Efter avslutad kurs ska studenten på en grundläggande nivå kunna visa på

- •ett kritiskt reflekterande förhållningssätt till skilda perspektiv på vårdandet,
- •ett vetenskapligt förhållningssätt vid granskning av forskningsrapportering.

## Undervisningsformer

Föreläsningar, reflektionsgrupper och olika former av tillämpningsövningar enskilt eller i grupp. I föreläsningarna ges en översikt av kursens innehåll, orientering om aktuella frågeställningar och perspektiv inom studieområdet samt en hjälp för studenten att strukturera kursens olika moment. I reflektionsgrupper sker en reflekterande bearbetning och tillämpning av kursens litteratur och övriga innehåll.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

## Examinationsformer och betygsskala

Kursen examineras genom en individuell skriftlig tentamen och en skriftlig inlämnings¬uppgift. För godkänd kurs krävs också aktivt och godkänt deltagande i reflektionsgrupper och tillämpnings¬övningar. För att kunna delta i kursens individuella skriftliga tentamen krävs godkänt deltagande i samtliga reflektionsgrupper.

Studenten har rätt till tre examinationstillfällen i anslutning till kursen. Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Se högskolans riktlinjer för rättssäker examination samt akademispecifika riktlinjer för rättssäker examination på HBs respektive webbplats.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

## Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

## Studentinflytande och utvärdering

Kursutvärdering i relation till kursens mål genomförs. Resultatet av utvärderingen granskas av ämnes- och utbildningsansvariga och en kursrapport publiceras på akademins webbplats.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

## Övrigt

Obligatorisk kurs i Sjuksköterskeutbildning 180 hp.

*Plagiatkontroll*
Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.

Efter avslutad kurs erhåller studenten högskolepoäng fördelat på vårdvetenskapens deldiscipliner enligt följande:
- Vårdandets teori, filosofi och idéhistoria, 4,5 hp
- Vårdandets etik, 2 hp
- Vårdandets didaktik, 1,5 hp
- Vårdandets sociologi och psykologi, 2 hp
- Vårdutveckling och ledarskap, 1,5 hp
- Vetenskaplig teori och metod, 3,5 hp

**Bilaga: Litteraturlista för Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (VVI011)**

(fr.o.m. GSJUKh14)


Birkler, J. (2007). *Filosofi och omvårdnad. Etik och människosyn.* Stockholm: Liber. 228s.

Dahlberg, K. (2014). *Att undersöka hälsa och vårdande.* Stockholm: Natur & Kultur. 208 s.

Dahlberg, K. & Segesten, K. (2010). *Hälsa och vårdande i teori och praxis.* Stockholm: Natur & Kultur. 344 s.

Dubois C-A, McKee, M. & Nolte, E.(Eds). (2006). *Human resources for health in Europe.* (s. 1-7). Maidenhead: Open University Press. 7 s.
Hämtad från: http://www.euro.who.int/en/what-we-publish/abstracts/human-resources-for-health-in-europe

Dysthe, O., Hertzberg, F. & Hoel, T.L. (2011). *Skriva för att lära- skrivande i högre utbildning.* (s. 27-97, 175-195). Johanneshov: TPB.

Ekebergh, M. (2009). *Att lära sig vårda med stöd av handledning.* (s. 3-57). Lund: Studentlitteratur. 54 s.

Friberg, F. (Red.).(2012). *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten.* (s. 3-82). Lund: Studentlitteratur. 79 s.

Institutionen för vårdvetenskap. (2011). *Riktlinjer för formalia vid skriftliga studieuppgifter* (Kompendium). Borås: Institutionen för vårdvetenskap. Högskolan i Borås. 9 s.
Hämtad från http://www.hb.se/vhb/ Länk: Student / Examensarbete

Karolinska Institutets bibliotek. (2009). *Vad är en vetenskaplig artikel? En guide.* [Film 45 min]
Hämtad från http://bridge.kib.ki.se/vetartikel/player.html

Kiessling, T. & Kjellgren, K. (2004). Patienters upplevelse av delaktighet i vården. *Vård i Norden,* 74(24), 31-35. 5 s.

Kleinman, A., & Benson, P. (2006). Anthropology in the Clinic: The Problem of Cultural Competency and How to fix it. *PLoS Med,* 3(10), 2 http://www.plosmedicine.org/article/info:doi/10.1371/journal.pmed.0030294

Notisum (2001). *Socialtjänstlag.* Västra Frölunda: Rättsnätet.
Hämtad från http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20010453.HTM

Nyström, M. (2012). *I begynnelsen var ordet – ett vårdvetenskapligt perspektiv på språk och afasi.* Vetenskap för profession 21:2012. Högskolan i Borås. (s. 9-15).

Rönnberg, L. (2011). *Hälso- och sjukvårdsrätt.* (Kapitel 3). Lund: Studentlitteratur.

Segesten, K. (2011). *Att utbildas till sjuksköterska. Perspektiv på lärande.* Stockholm: Natur & Kultur. 180 s.

Socialstyrelsen (2002). *Socialtjänstlagen.* Stockholm: Socialstyrelsen. 32 s.
Hämtad från http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2002/2002-114-3

Socialstyrelsen. (2005). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska.* Stockholm: Socialstyrelsen. 17 s.
Hämtad från http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/9879/2005-105-1_20051052.pdf

Språkrådet. (2008). *Svenska skrivregler.* Stockholm: Liber. 264 s.

Tamm, M. (2005). *Tanke och tro: Historiska nedslag i hälsa, sjukdom, liv och död.* Lund: Studentlitteratur. 335 s.

Thurén, T. (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare.* Stockholm: Liber. 192 s.

Wiklund, L. (2003). *Vårdvetenskap i klinisk praxis.* Stockholm: Natur & Kultur. 214 s.

Öresland, S., Määttä, S., Norberg, A., Winther Jörgensen, M. & Lutzen, K. (2008). Nurses as guests or professionals in home health care. *Nursing Ethics,* 15(3), 371-383. 13 s.

2014-08-15 ILN/ALJA/ila
Utbildningsutskottet: 2014-08-29